
Prikazi

Projekt uređenja knjižnice samostana sv. Frane u Zadru (izvještaj od 13. prosinca 2008.)

Uređenje knjižnice samostana sv. Frane u Zadru zajednički je projekt samostana sv. Frane i Odjela za knjižničarstvo Sveučilišta u Zadru. Kratkoročni je cilj projekta čišćenje i inventarizacija iznimno vrijednog fonda te knjižnice koji se procjenjuje na više od 40 000 svezaka, a sastoji se od stotinjak inkunabula, deset koralnih oslikanih kodeksa te mnogobrojnih klasičnih, moralnih, teoloških i prirodoznanstvenih djela. Pretpostavlja se da knjižnica u samostanu djeluje od njegova osnutka u 13. stoljeću, otkada je prikupljana i građa današnjeg fonda knjižnice. Dugoročni plan uređenja podrazumijeva izradu projekta uređenja knjižnice (arhitektonski i građevinski dio), stručnu obradu, zaštitu, izradu mrežno dostupnog kataloga, digitalizaciju odabranih primjeraka knjižnične građe i naposljetku otvaranje knjižnice javnosti.

Cilj je projekta da knjižnica samostana sv. Frane u Zadru postane informacijsko središte koje će svim korisnicima pod jednakim uvjetima pružati neometan pristup zbirkama i mrežnim izvorima te kulturno središte koje će promicati svijest o kulturnome nasljeđu franjevačke zajednice i stvarati uvjete za osobni stvaralački izričaj članova zajednice. Uređena bi knjižnica time postala komunikacijsko i informacijsko, ali i religijsko-socijalno središte koje omogućuje pristup svim svojim zbirkama, nesmetan znanstvenoistraživački rad, obrazovno djelovanje i duhovnu izobrazbu vjernika. Fond knjižnice samostana sv. Frane može postati temeljom budućega znanstvenoistraživačkog rada, čime bi knjižnica pridonijela širenju hrvatske kulture i poticanju njezina sustavna istraživanja.

Projekt je započet 4. kolovoza 2008. popisivanjem građe s ciljem stjecanja temeljnih podataka o njoj prema međunarodnim standardima. Usporedno teku i pripreme uređenja prostora knjižnice i njegove prilagodbe za smještaj stare i novije građe, a uredio bi se i prostor čitaonice kako bi se knjižnica otvorila javnosti omogućujući korisnicima neometan pristup svim zbirkama i mrežno dostupnim izvorima.

Svjestan uloge koju knjižnica ima kako za hrvatsku, tako i za lokalnu i međunarodnu kulturnu povijest, samostan sv. Frane uložio je goleme napore u realizaciji projekta uređenja knjižnice, a stručnu su pomoć pružili stručnjaci i studenti s Odjela za knjižničarstvo Sveučilišta u Zadru i Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Osijeku te stručnjaci iz Odjela za inspekcijske poslove zaštite kulturne baštine, Hrvatskog državnog arhiva i Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

Kratkoročni cilj projekta, tj. čišćenje i inventarizacija građe, provodi se kroz sljedeće korake:

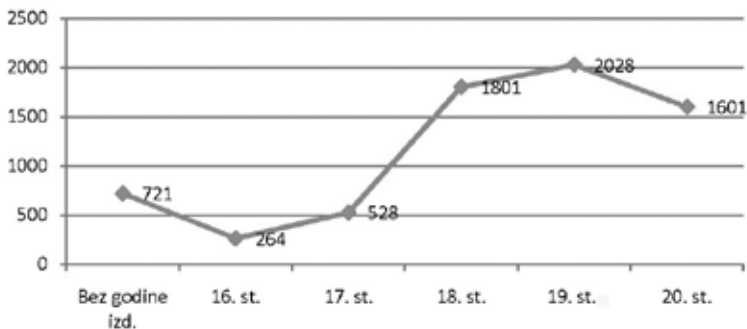
1. jedinica knjižnične građe (knjiga) uzima se s police
2. listići abecednog kataloga fotokopiraju se kako bi se umetali u knjige radi usporedbe stanja na policama sa stanjem u katalogu

3. u fotokopiranom abecednom katalogu traži se odgovarajući kataložni listić, a ukoliko se pronade, umeće se u knjigu
4. knjiga se čisti od prašine
5. knjiga se nosi u prostoriju u kojoj se inventarizira
6. knjiga se s pripadajućim kataložnim listićem i listićem na kojem se nalazi inventarni broj smješta na police predviđene za smještaj očišćene i inventarizirane građe.

Nakon što su osigurane osnovne pretpostavke za početak rada, studenti knjižničarstva Sveučilišta u Zadru i studenti informatologije Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku pod stručnim su vodstvom 4. kolovoza 2008. krenuli s poslovima čišćenja, prenošenja i inventarizacije građe. Građu svakodnevno popisuju dvije skupine od po četiri studenta. Svaka skupina studenata radi dva tjedna - prijepodneva od 8.00 do 14.00, a poslijepodneva od 14.00 do 20.00 sati. Svaki student ima pravo na polusatnu pauzu jednom na dan.

Od 4. kolovoza do 13. prosinca na taj je način očišćeno, inventarizirano i premješteno 6 917 jedinica knjižnične građe. Od toga 721 knjiga nema naslovne stranice pa zasad nije utvrđena godina njihova izdanja, 264 knjige tiskane su u 16. st., 528 u 17. st., 1801 u 18. st., 2 028 u 19. st., a 1 601 u 20. st.

Građa po stoljećima

Golemi broj knjiga iz kategorije stare i rijetke građe jasno ukazuje na vrijednost i rijetkost fonda knjižnice samostana sv. Frane te s obzirom na kulturnu, povijesnu i znanstvenu vrijednost opravdava uloženi trud i financijska sredstva.

U inventarnu knjigu unose se sljedeći podaci:

Inventarni broj	Broj tabela
Autor	Veličina
Naslov	Uvez
Mjesto izdanja	Knjižničar
Godina izdanja	Signatura 1
Izdavač	Signatura 2
Mjesto tiska	Signatura 3
Tiskara	Napomena
Broj svezaka	Datum
Broj stranica	

Budući da je u knjižnicu samostana sv. Frane donošena knjižnična građa iz samostana koji su bili zatvarani, odlučeno je da se već pri inventarizaciji u odvojene rubrike (Signatura 1, Signatura 2 i Signatura 3) bilježe različiti tipovi signatura koje se nalaze na knjigama, a u rubriku Napomene različiti pečati knjižnica i *ex librisi* (oznake vlasništva), što će omogućiti rekonstrukciju knjižnica drugih samostana.

Osim napomena o pečatima drugih knjižnica, bilježe se i napomene o privezima, što omogućuje jasniji uvid u fond knjižnice.

Usporedo s poslovima čišćenja i inventariziranja priređena je dokumentacija za Natječaj Ministarstva kulture Republike Hrvatske za Programe knjižnične djelatnosti za 2009. godinu koja je uključivala projekt uređenja knjižnice samostana sv. Frane i prijedlog financijske konstrukcije. Osim toga, natječajna dokumentacija za sufinanciranje poslova na uređenju knjižnice samostana sv. Frane poslana je i Gradu Zadru i Županiji zadarskoj. O rezultatima navedenih natječaja ovisi realizacija dugoročnih ciljeva projekta.

Predstavnici samostana sv. Frane te Odjela za knjižničarstvo Sveučilišta u Zadru i Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Osijeku redovno se sastaju te zajednički prate i planiraju radove na uređenju knjižnice. (**Zoran Velagić, Marijana Tomić**)